

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.08.1965, sp. zn. 3 Tz 37/65, ECLI:CZ:NS:1965:3.TZ.37.1965.1

Číslo: 55/1965

Právní věta: K výkladu ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. o trestném činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky ve vztahu k trestnému činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. a podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.08.1965

Spisová značka: 3 Tz 37/65

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127

§ 132

§ 134 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55/1965 sb. rozh.

K výkladu ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. o trestném činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky ve vztahu k trestnému činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. a podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. srpna 1965 – [3 Tz 37/65.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Plzni-sever ze dne 26. března 1965 sp. zn. 1 T 23/65, který se stal pravomocným už u soudu prvního stupně, byl obviněný A. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. a odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na 6 měsíců. Tohoto trestného činu se dopustil obviněný podle zjištění okresního soudu tím, že přesně v nezjištěné době v měsíci červnu 1964 a listopadu 1964 jako vedoucí mísírny krmiv ZNZP Plasy v Městě Touškově vydal JZD Malešice kolem 60 q krmné směsi v hodnotě kolem 15 000,- Kčs z přebytků, které mu vznikly v mísírně a toto množství krmiva nebylo

řádně proučtováno.

Obvinění B. a C. byli pak tímtež rozsudkem uznáni vinnými trestným činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. a odsouzeni každý k podmíněnému trestu odnětí svobody na 4 měsíce. Uvedeného trestného činu se podle zjištění okresního soudu dopustili tím, že v přesně nezjištěné době v měsíci červnu 1964 v Městě Touškově přijali po dohodě o obviněném A. pro JZD Malešice asi 6 - 8 q směsi a obviněný B. sám pak přijal v měsíci červnu a listopadu 1964 zbytek krmné směsi do množství nejméně 60 q, ač věděli, že jde o krmnou směs z přebytků mísírny krmiv v Městě Touškově a že tato krmná směs nebyla nikde proučtována.

Ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, Nejvyšší soud rozsudek okresního soudu zrušil a tomuto soudu přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon.

Okresní soud správně zjistil skutkový stav ohledně všech obviněných, neboť tento odpovídá výsledkům trestního řízení a provedeným důkazům. Správná skutková zjištění však okresní soud nesprávně posoudil po stránce právní.

Ze spisu lze zjistit, že obviněný A., který trestnou činnost zcela doznal, na svoji obhajobu, která nebyla ničím vyvrácena, uvedl, že jako vedoucí mísírny krmiv ZNZP zjistil v průběhu roku 1964 vznik přebytku krmivových směsí, chtěl se jednak tohoto přebytku zbavit, aby jej nemusel vykazovat, jednak chtěl pomoci JZD Malešice, které mělo nedostatek krmiv, přičemž nesledoval nějaké vlastní obohacení nebo prospěch. Funkcionářům JZD Malešice skladníku B. a zootechniku C. nabídl přebytky krmivové směsi bez jakékoliv úhrady a bez proučtování. Spoluobvinění B. a C., kteří rovněž trestnou činností doznali, obhajobu obviněného zcela potvrdili s tím, že přes vědomost o nesprávnosti svého počínání přebytky krmiv po dohodě s obviněným A. bezplatně převzali, neboť krmivová základna JZD Malešice v té době byla dosti špatná a nabízené přebytky krmiv proto přišly vhod. Dodali, že ano oni vlastní obohacení tímto jednáním nesledovali.

Nutnou podmínkou trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák., jímž byl uznán obviněný A. vinným, je, aby pachatel jednal způsobem v tomto ustanovení uvedeným v úmyslu a ke škodě takového majetku se obohatit, tudíž parazitní motiv. U obviněného A. však takový motiv vzhledem k výše uvedenému nebyl prokázán.

K naplnění znaků trestného činu podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák., jímž byli uznáni vinnými obvinění B. a C., je pak třeba, aby pachatel kryl, nebo na sebe nebo jiného převedl věc, která byla získána trestným činem, spáchaným jinou osobou, ač ví, že jde o věc z majetku, který je v socialistickém vlastnictví. Ze znění tohoto ustanovení sice na jedné straně vyplývá, že věc může být získána jakýmkoli trestným činem, kterým je možno získat věc z majetku v socialistickém vlastnictví a že nemusí jít jen o trestný čin majetkový, v každém případě však musí být trestný čin, kterým byla věc získána, dokázán. Musí jít tudíž o činnost po spáchání trestného činu jinou osobou.

V souzeném případě však tomu tak nebylo.

Z výsledků trestního řízení lze totiž zjistit, že obviněný A. nejdříve nabídl spoluobviněným B. a C. jako funkcionářům JZD Malešice pro potřeby družstva přebytky krmivové směsi a teprve po dohodě s

nimi a po jejich souhlasu jim přebytky krmiv předal, načež došlo k jejich odvozu do skladu JZD. Šlo tedy o vzájemnou součinnost obviněných, a to v červnu 1964 mezi všemi třemi obviněnými, v listopadu 1964 mezi obviněnými A. a B. Za tohoto stavu šlo tudíž ze strany obviněných B. a C. o účast při vlastní trestné činnosti obviněného A. ve formě spolupachatelství ve smyslu § 9 odst. 2 tr. zák. Uznání obviněných B. a C. na vinu odlišně od obviněného A. vůbec a na vinu trestním činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. b) tr. zák. zvláště, je tedy v rozporu se zákonem.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že jednání všech tří obviněných nemělo charakter trestných činů proti majetku v socialistickém vlastnictví ve smyslu oddílu třetího druhé hlavy zvláštní části trestního zákona, zejména, uváží-li se, že v souzeném případě přebytky krmné směsi zůstaly i nadále majetkem v socialistickém vlastnictví, neboť neopustily jeho sféru a že jimi bylo pouze neoprávněně disponováno. Proto vzhledem k tomu, že šlo o protiprávní dispozici obviněných s hmotnými prostředky jedné organizace ve prospěch socialistické organizace druhé, měl okresní soud uvažovat, zda v jednání obviněných nejsou splněny zákonné znaky některého z trestných činů, uvedených v druhém oddílu druhé hlavy zvláštní části trestního zákona, podle něhož se podobné jevy postihují podle ustanovení o trestných činech proti hospodářské kázni, která je individuálním objektem těchto trestných činů.

Nutno v této souvislosti zdůraznit, že jsou-li splněny zákonné znaky, uvedené v ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák., jako jednoho z ustanovení druhého oddílu druhé hlavy zvláštní části trestního zákona o trestných činech proti hospodářské kázni, je toto ustanovení ve vztahu k jiným ustanovením druhé hlavy zvláštní části trestního zákona, uvedeným v ostatních oddílech této hlavy, ustanovením speciálním, protože chrání tytéž společenské vztahy a přitom vyjadřuje speciální povahu útoku v tomto ustanovení uvedeného. Přitom právě zjištění, zda pachatel jednal v úmyslu zajistit socialistické organizaci nebo její složce neoprávněné výhody způsobem v tomto ustanovení uvedených, je určujícím kritériem, zda byl spáchán trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. nebo čin trestný podle jiných ustanovení tr. zák., např. podle § 132 tr. zák. o trestném činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Z těchto hledisek měl okresní soud vzhledem k jinak správným skutkovým zjištěním posuzovat trestnou činnost obviněných.

Obviněný A. jako vedoucí mísírny krmiv odpovídal za plnění hospodářského poslání mísírny a v rámci toho také disponoval s krmivy jako s hmotnými prostředky mu svěřenými. Obviněný B. zastával funkci v JZD Malešice funkci skladníka a obviněný C. funkci zootechnika, tedy pracovní funkce, s nimiž je nezbytně spojena odpovědnost za splnění, byť i jen dílčích hospodářských úkolů JZD, mezi jinými i zajištění dostatečné krmivové základny a hospodaření s ní. Všichni tři jsou tedy odpovědnými hospodářskými pracovníky ve smyslu ustanovení § 127 tr. zák.

V rámci hospodaření s hmotnými prostředky, v daném případě krmivy, které byly majetkem Zemědělského nákupního a zásobovacího podniku n. p. Plzeň, závod Plasy, tedy státní organizace poskytl obviněný A. ve snaze pomoci JZD Malešice zlepšit krmivovou základnu, tomuto JZD bezdůvodně bezplatně a bez proúčtování kolem 60 q hodnotného krmiva, na které nemělo toto JZD nárok, čímž bylo neoprávněně zvýhodněno. Z těchto pohnutek Obvinění B. a C. po předchozí dohodě s obviněným A. přebytky krmiva pro JZD převzali. Všichni tři obvinění tudíž jednali v úmyslu zajistit družstevní organizaci neoprávněné výhody. Z uvedeného je zřejmý i závažný způsob porušení povinností jednotlivými obviněnými, záležející nejen v naprosto nepřijatelném způsobu dispozic se svěřenými materiálními prostředky a jejich nabývání, odporujícímu všem zásadám nabývání hmotných prostředků od jiné socialistické organizace, ale i v rozsahu, v jakém bylo ze strany obviněného A. se svěřenými hmotnými prostředky neoprávněně nakládáno a současně v jakém byly ze strany obviněných B. a C. neoprávněně hmotné prostředky pro JZD opatřeny. Nelze přehlédnout,

že na základě vyčíslení uvedeného v rekapitulaci způsobené škody představují bezplatně poskytnutá krmiva podle SMC hodnotu – jak správně zjistil okresní soud – kolem 15 000,- Kčs. Uvedená hodnota předmětných přebytků krmné směsi odůvodňuje závěr o neoprávněném nakládání s hmotnými prostředky nebo jejich vytváření ve větším rozsahu ve smyslu ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. Zejména vzhledem k zásadě, že podle ustanovení o trestných činech proti hospodářské kázní se mají stíhat pouze případy, v nichž šlo o závažnější porušení hospodářské kázně a vzhledem k návaznosti na ustanovení § 21 písm. c) zák. č. 38/1961 Sb. o MLS, podle něhož se jako provinění proti pracovní kázní postihuje m. j. porušení důležité povinnosti, vyplývající z pracovního zaměření, pokud škoda takovým jednáním způsobená nepřevyšuje 5000,- Kčs, takže vzhledem k povaze tohoto provinění nutno je pokládat za ustanovení doplňující ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák., je třeba totiž za větší rozsah pokládat takové dispozice, jejichž objem, vyjádřitelný v penězích převyšuje 5000,- Kčs.

Posledně uvedený znak je dán i jednáním obviněného C. I když se nezúčastnil převodu celého množství přebytku krmné směsi na JZD, je výsledky provedených důkazů, a to i samostatným doznáním tohoto obviněného prokázáno, že byl spoluúčastníkem dohody o protiprávním převodu krmiva, spoluúčastníkem odvozu 6 – 8 q tohoto krmiva a že věděl, že spoluobviněný B. v červnu 1964 jel pro další přebytky krmné směsi podle předchozí společné dohody s A. a že také viděl a od B. se dověděl, že tento přivezl tohoto krmiva 25 – 30 q. Množství krmné směsi, na němž se obviněný C. v rámci opatření neoprávněného prospěchu pro JZD Malešice podílel, představuje tedy hodnotu ve smyslu shora uvedeného vyčíslení přes 7000,- Kčs.

Podle správně zjištěného skutkového stavu jsou tedy jednáním všech tří obviněných naplněny znaky trestného činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. Jestliže okresní soud posoudil činnost obviněného A. jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák., a součinnost obviněných B. a C. jako trestný čin podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák., porušil v těchto ustanoveních zákon.

Nejvyšší soud proto vadný rozsudek okresního soudu v Plzni-sever v celém rozsahu zrušil a tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.